SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 144. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 30, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ЛИПНЯ 1992 Ч. 144. РІК XCIX.

ДВА УКРАЇНСЬКІ МОРЯКИ ПОПРОСИЛИ ПОЛІТИЧНОГО АЗИЛЮ В ЗСА

Личфілд, Орегон. — Урядові речники, зокрема Державний департамент З'єдна них ‚Стейтів Америки і Служба іміграції і натуралізації, незабаром вирішать справу політичного азилю для двох моряків українців, які у портландському заливі в стейті Мейн скочили в море з російського риболов ного корабля і, підібрані американським човном на відкритому морі, попросили на березі політичного азилю в Америці.

Сергій Микулин і Кирило Турта пожалувалися поліційним чинникам і представ никам іміграційної служби, що на російському кораблі над ними знущалися з національних причин і вони прямо боялися за своє життя. Шовіністичні російські елементи серед моряків знущаються і переслідують українців не тільки за відокремлення від Росії, але також за вимогу розділити Чорноморську фльоту між Росією і Україною.

Микулин і Турта мусять, як пишуть місцеві газети, доказати тепер іміграційним чинникам, що їх дійсно переслідували, якщо вони хочуть отримати політичний азиль і всі з тим зв'язані документи, які дадуть їм право на працю тощо. Вони не мають жодних документальних доказів чи свідків, крім власного свідчення, але цю справу службовці, в порозумінні з Державним департаментом, вирішать на протязі кількох наступних днів.

Тим часом обидва моряки знайшли притулок і повну опіку в українській православній парафії і ними заопікувався о. Григорій Крамаренко і його дружина Павлина, які самі чимало пережили і знають, що значить бути осамітненому в чужому світі. Отець Крамаренко склав офіційне зізнання в іміграційному уряді, що він дасть повну опіку для обидвох моряків, аж до часу поки офіційні чинники не вирішать їхньої справи. О. Крамаренко переконаний, і про це він заявив журналістам, що його діло є шляхетним.

Очевидно, російська компанія до якої належить риболовний корабель, прислала своїх „перекладачів", які заявили в іміграційному уряді, що Микулин і Турта „були п'яні" і в „п'яному стані скочили в море, не здаючи собі справи зі свого вчинку". Вони доради̂жували американцям передати моряків в руки капітана корабля.

Без сумніву, що в цьому випадку потрібно було б втручання українських офіційних чинників, — заявив журналістам і зацікавленим українцям о. Крамаренко, бо подібні випадки з моряками вже траплялися раніше і відомо, яка була пізніше їхня доля.

В Нюарку помер ред. В. Качмар

Нюарк, Н.Дж. — У вівторок, 28-го липня 1992 року, тут помер на 88-му році життя св. п. ред. Василь Качмар, народжений в 1904 році у Війську, Добромильського повіту в західній Україні.

Св. п. В. Качмар

Св. п. В. Качмар був одним із основників УВО — ОУН в Перемишлі, був редактором єдиної легальної націоналістичної газети „Український Голос" в цьому місті в 1930-их роках, відіграв провідну ролю в організованому націоналістичному русі, що пов'язане було з особистими невигодами, засудами тощо. Після виходу з польської тюрми в Березі Картуській працював у видавництві Івана Тиктора у Львові „Наш Прапор", був редактором „Краківських Вістей" та ряду інших українських часописів. Тісно співпрацював із щоденником „Свобода" в Ню Джерзі, зорганізував земляцтво „Перемишль", був довголітнім головою і одним з основників патріярхального руху та членом

(Закінчення на стор. 3)

У Львові відбулося відкриття виставки екслібрисів

Львів. — Тут в суботу, 4-го липня, відбулося в Національному Музеї відкриття виставки унікальної збірки українських екслібрисів св. п. д-ра Миколи Кузьмовича, лікаря і любителя мистецтва. Цю збірку — близько 1,000 книжкових знаків, українських мистців-графіків, призначених для різних видатних осіб та українських наукових чи інших установ, як також для приватних книгозбірень українських і неукраїнських любителів книжки, передала тепер до Національного Музею у Львові дружина покійного ред. Ольга Кузьмович.

Під час відкриття виставки (справа): промовляє ред. О. Кузьмович, біля неї стоять: А. Новаківський, Л. Ліщинський, д-р З. і С. Погорецькі.

Досі збірка була виставлена на публічно лише один раз в Ню Йорку у 1973 році під фірмою Об'єднання Мистців Українців в Америці і на виставці д-р М. Кузьмович виголосив доповідь про „Генезу екслібрису і його розвиток в Україні". Він і покійний вже також мистець Яків Гніздовський були ініціяторами та головним мотором Товариства Прихильників Українського Екслібрису, яке із смертю цих двох ентузіястів закінчило свою діяльність.

Передання збірки до Львова сповнила згідно із останньою волею покійного ред. О. Кузьмович, а підготову і переведення її враз із виданням каталогу та афіші підготовив працівник Національного Музею Любарт Ліщинський, який виготовив також вступ до каталогу та його оформлення.

Святочне відкриття виставки перед численно зібра-

(Закінчення на стор. 3)

Л. Кравчук привітав Білорусь з днем незалежності

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кравчук 27-го липня надіслав телеграму голові Верховної Ради Республіки Білорусь Станіславу Шушкевичеві з нагоди дня незалежности Білорусі.

У телеграмі сказано: „Щиро вітаю братній народ Білорусі та Вас особисто з визначною датою — другою річницею з дня ухвали декларації про державний суверенітет Республіки Білорусь. Цей історичний документ проголосив національну державність Вашого народу, визначив принципи нових рівноправних взаємин, відкрив шлях до повноцінної інтеграції в сім'ю вільних народів Европи, світу. Україна гаряче підтримує прагнення Вашого народу побудувати незалежну демократичну державу, вирішити питання культурного і духовного відродження білоруської нації, розвитку всіх національностей, що проживають у Білорусі. Спільні історичні корені та багатовікова доля українського та білоруського народів, договір між нашими державами, є запорукою успішного подолання негативних наслідків минулого, міцною основою подальшого розвитку і зміцнення дружби, добросусідства і взаємовигідного співробітництва між Україною і Білоруссю. Щиро зичимо незалежній державі — Республіці Білорусь, її народові, Верховній Раді та урядові успіхів у державотворенні і міжнародній діяльності, миру і злагоди, добробуту і щастя".

Уряд шукає винуватця гальмування реформ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 24-го липня, Кабінет Міністрів України створив спеціяльну комісію під головуванням міністра статистики Миколи Борисенка, яка має до 20-го серпня з'ясувати причини гальмування виконання рішення Верховної Ради України щодо проведення економічної реформи.

Комісія створена у відповідь на критику Уряду з боку українського парляменту за повільне впровадження у життя реформ.

В понеділок, 27-го липня, відбулася нарада представників державної адміністрації Президента України. Учасники наради обговорили проблеми цін на сільськогосподарські товари. Прем'єр-міністер Вітольд Фокін заявив серед іншого, що Кабінет міністрів України не допустить чергового підвищення цін.

ФК „Буковина" з Чернівець змагатиметься проти УСО „Тризуб"

Філядельфія (М. Б-й). — Тут в неділю, 2-го серпня, о год. 11-ій перед полуднем, на площі „Тризубівки" в Горшамі, Па., відбудуться товариські змагання Футбольного Клюбу „Буковина" з Чернівець проти футбольної дружини УСО „Тризуб".

Футбольний Клюб „Буковина" виступає в найвищій лізі України і зайняв одне з передових місць в змаганнях за чемпіонат України.

В цей самий день, безпосередньо після закінчення згаданих змагань, відбудеться на тризубівській пікніковій площі пікнік, а в головному будинку „Тризубівки" прийняття в честь чернівецьких гостей.

Створено Українську Правничу Фундацію

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 27-го липня, у міністерстві юстиції України зареєстровано нову громадсько-професійну організацію — Українську Правничу Фундацію.

Головною метою фундації є сприяння розбудові в Україні правової держави і проведенню негайної правової реформи. Українські правники плянують діяти в кількох напрямках: правове просвітництво громадян України; громадський нагляд за чинним законодавством; активна участь у законодавчих процесах і правозахисна діяльність.

Найближчим часом фундація має намір заснувати незалежне юридичне видавництво та спільно з Києво-Могилянською Академією утворити центр правничих студій, бути ініціятором створення республіканської правозахисної організації, відкрити публічну спеціялізовану бібліотеку та взяти активну участь в організації світового конгресу українських юристів.

ХРАМОВЕ СВЯТО

Сомерсет-Бавнд Брук, Н. Дж. — Українська Православна Катедра св. Володимира в Ню Йорку влаштовує храмове свято, яке відбудеться у неділю, 2-го серпня, в Українському Селі в Сомерсет (Бавнд Брук, Н. Дж.). О год. 10-ій ранку — Служба Божа, яку очолить Архиєпископ Нюйоркський Антоній в сослуженні о. настоятеля протопресвітера Володимира Базилевського та диякона Андрія Кулика. Співатиме хор катедри під керівництвом пані-матки Стефанії Кулик.

Президент Дж. Буш наголошує свободу

Вашінгтон. — Не зважаючи на політичні зміни в світі, в тому числі і в Східній Европі і колишньому Совєтському Союзі, президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш і цього року видав проклямацію Тижня Поневолених Націй на підставі прийнятого закону обидвома палатами Конгресу і підписану президентом ЗСА 33 роки тому.

„Коли американці перший раз відзначали Тиждень Поневолених Націй в 1959 році, — говориться в проклямації Президента ЗСА, — комуністичні режими поширювали своє панування над поневоленими націями від Центральної і Східньої Европи до китайського суходолу та загрожували багатьом свобідним народам, поширюючи свій імперіялістичний вплив в світі".

У декларації президента Дж. Буша згадується про брутальне придушення совєтськими танками популярного визвольного руху і революційного вияву в Мадярщині, здушення страйків робітників в Німеччині і Польщі, розбудовування воєнних баз в Південній Азії, зокрема у В'єтнамі і Північній Кореї, зліквідування „Празької весни" в 1968 році. Тільки рішучими діями Заходу вдалося зупинити агресію комуністичної тоталітарної імперії.

Сьогодні, 33 роки від прийняття закону про відзначування Тижня Поневолених Націй, мільйони людей, які терпіли під совєтською домінацією, стали вільними і незалежними. Залізна куртина і її символ Берлінський мур впали і сьогодні, як ніколи перед тим, численні народи користуються загальною свободою і незалежністю.

Президент Дж. Буш згадує у проклямації багатьох відважних борців за свободу, які супротивилися комуністичній тиранії та всякого роду переслідуванням, коштом втрати особистої свободи, засудами і засланням на довгі роки до комуністичних концтаборів.

В проклямації згадуються усі: тисячі дисидентів, релігійних лідерів, між ними Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, мадярського кардинала Йозефа Мінджентого, о. Єжи Попелюшка, замордованого працівниками комуністичної служби безпеки Польщі, та інших, які своєю поставою скріплювали духово своїх земляків, закликали до пошанування основних людських і національних прав.

Облегшувати їхню долю і долю народів допомагали фінансовані Америкою радіостанції „Голос Америки", „Вільна Европа" і „Радіо Свобода", які наближували тріюмф волі і справедливости для поневолених народів.

Закон про поневолені нації був прийнятий Конгресом ЗСА 17-го липня 1959 року, а спільна резолюція Конгресу закликає усіх президентів проголошувати Тиждень Поневолених Націй аж до часу поки ці народи не користуватимуться індивідуальною і національною свободою та незалежністю. Тиждень Поневолених Націй відзначають у ЗСА кожного третього тижня в липні.

У СВІТІ

НОВИЙ ЮГОСЛАВСЬКИЙ прем'єр-міністер Мілан Паніч заявив під час розмови з еспанським прем'єром Феліпе Гонзалєсом в Мадриді, що відповідальність за продовження війни в Боснії і Герцеговині лежить на 1,200 бандитах, які відмовляються визнавати будь-яку владу і тому постійно провокують бої між сербською і мусулманською сторонами. За словами Паніча, він повністю взяв контролю над югославською армією й вона тепер перебуває поза боснійським конфліктом.

ЯПОНСЬКА АМБАСАДА в Росії оприлюднила заяву, в якій підкреслюється, що Японія не має наміру „обмінювати економічне співробітництво на Курили" чи „купувати острови". Японія розглядає це питання як проблему відновлення законности і справедливости між обома країнами. Без цього, вважають японські дипломати, „неможливо налагодження довготривалих дружніх стосунків, базованих на взаємному довір'ї".

РАДИКАЛЬНА ІРАНСЬКА ГАЗЕТА „Джумгурі Ісламі" закликала уряд своєї країни заборонити британським бизнесменам брати участь в торговельному ярмарку в Теграні, а відтак звести двосторонні взаємини з Великобританією до мінімуму. Як відомо, англійські власті вирішили вислати з країни трьох іранців, двоє з яких працювали в амбасаді в Лондоні. Англійська преса повідомила, що іранці готували атентат на письменника Салмана Рушді, автора антимусулманської книжки „Сатанинські вірші". Наставлення іранської газети спостерігачі трактують як черговий акт політичного тиску на іранського президента Гошемі Рафсанджані з боку мусулманських радикалів. Рафсанджані прагне поліпшити стосунки із Заходом, що викликає невдоволення ісламських екстремістів.

У ВІВТОРОК, 28-ГО ЛИПНЯ, від год. 10-ої ранку за місцевим часом на всій території Таджикистану вступила в дію угода про припинення вогню. Угоди досягнуто в місті Горогі між керівниками політичних партій, збройних формувань, представників духовенства, керівниками всіх районів і областей.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЙСЬКОГО союзу промисловців і підприємців Аркадій Вольський заявив, що Росію чекають дуже тяжкі осінь і зима. При спаді промислового виробництва за останні півроку на 13 відсотків виробництво харчів зменшилося в країні на 20 відсотків. На думку Вольського, нового етапу „шокової терапії" народ не витримає.

ДЕКІЛЬКА ДЕСЯТКІВ естонців цими днями спробували захопити адміністративний будинок штабу російської військово-морської флоти. Російські моряки, застосувавши зброю, відбили будинок. Цей інцидент ще більше посилив напруження між естонцями і військовиками колишнього СССР, які все ще перебувають на території прибалтійської республіки. Естонська сторона законно вимагає, щоб російські війська залишили естонську землю.

ІРАКСЬКИЙ РЕЖИМ ГУССЕЙНА НЕ СТАВИТЬ ПЕРЕШКОД ДЛЯ ІНСПЕКТОРІВ ООН

Багдад, Ірак. — Засоби масової інформації повідомляють, що тим разом інспектори Організації Об'єднаних Націй, діючи на зарядження Ради Безпеки, не стрічають жодних перешкод зі сторони іракського військового режиму президента Саддама Гуссейна. У вівторок, 28-го липня вони докладно переглянули усі підозрілі об'єкти і забудування, включно з будинками міністерства сільського господарства, які, згідно із західніми інформаціями Гуссейн використовував для плянів і продукції хемічної і нуклеарної зброї.

Згідно з умовою Ірак мав п'ять днів до диспозиції, щоб забрати з міністерства сільського господарства засекречені матеріяли, але під пильним спостереженням західніх спостерігачів. Раніше режим Гуссейна не давав своєї згоди на перевірку будинків і словний конфлікт загрожував перетворитися у збройну сутичку, або, як кажуть втаємничені особи, у другу справжню війну між ЗСА, їхніми альянтами і військами Іраку.

Шведський дипломат і голова інспекційної комісії Рольф Екеус заявив кореспондентам, що він задоволений поведінкою іракських урядових представників, які не тільки допустили членів комісії до згаданих приміщень, але допомагали їм у виясненні багатьох справ. Загально вважають, що до злагідження відносин між ООН, ЗСА і Іраком спричинились переговори дипломатів ООН з амбасадором Іраку до ООН Абдулом аль Анбарі, який був посередником між Радою Безпеки і президентом Іраку С. Гуссейном.

Р. Екеус заявив журналістам під час пресової конференції, що його комісія перевірить також поголоски, що режим Гуссейна „вичистив" від усіх підозрілих матеріялів забудування міністерства сільського господарства і переніс усі документи і готові ракети в інші засекречені приміщення. „Ми маємо також своїх докладних інформаторів, свою, як ви кажете, „розвідку", які співпрацюють з нами від самого початку і добре орієнтуються у прихованій тактиці іракського режиму", — заявив шведський дипломат. Він підкреслив, що не може бути, щоб комісія, яка має доступ до всіх фабрик і складів, взагалі не знайшла нічого. „Це власне було б дуже підозріло і вказувало б, що Ірак має засекречені сховки для забороненої міжнародною спільнотою зброї", — заявив Р. Екеус.

Інспектори провели майже сім годин у забудуваннях міністерства сільського господарства в першому дні інспекції, але праця розшуків ще не закінчилася.

Очевидно, режим Гуссейна влаштував на передодні інспекції голосну багатолюдну демонстрацію в Багдаді, а свій дозвіл для інспекторів ООН закваліфікував, як перемогу над „режимом" Джорджа Буша. Офіційні чинники у Вашінгтоні заявили, що Уряд Буша має в пляні цю тактику тиску на С. Гуссейна, але вони відмовились дискутувати подробиці цього нового пляну.

В АМЕРИЦІ

У ЦЬОМУ РОЦІ президентських виборів на сторінках преси в ЗСА появляються різного роду похвали і критичні зауваги в сторону кандидатів, а зокрема кандидатів на становище Президента. Останньо критикують президента Джорджа Буша за недотримання ще одної обіцянки — знищити лихо наркоманства, що чимраз більше охоплює цілу країну та в першу чергу її молодь. Коли він став президентом у 1988 році Джордж Буш пообіцяв зайнятися справою ліквідації наркоманства, але, як твердять критики, так воно не сталося, бо хоча він зумів допомогти змінити наставлення, що кокаїна не є запорукою щасливого життя, то не зробив майже нічого стосовно її ввезення чи розповсюдження в країні. Критики підкреслюють, що Президент занедбав найважливіші ділянки, які допомогли б у ліквідації наркоманства: освіту, лікування та запобігаючу цьому лихові програми.

ПІСЛЯ КІЛЬКАТИЖНЕВИХ внутрішніх дискусій, Білий Дім не погодився на зміну існуючої урядової системи перевірки небезпеки для людського життя від отруйних хемічних відпадків у повітрі, воді та продуктах. Президентська дорадча комісія для цих справ, яку очолює віцепрезидент Ден Квейл, пропонувала великі зміни у процедурі перевірки, бо існуюча надто дорого коштує і тому побажана її зміна. Критики твердять, що в цьому випадку переважила політика виборчого року, бо в загальному вони побоювалися, що така зміна могла б обнизити існуючі вимоги.

КАНДИДАТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії на президента ЗСА Билл Клінтон, пропагуючи свою кандидатуру виборцям стейтів Вашінгтон і Каліфорнії, дуже гостро зареагував на те, що прибічники опозиції пришили йому та його партнерові печатку „лібералізму". На його думку цю несправедливу колоду вже давно пора було б відчепити, одначе, як завважують аналітики, Б. Клінтон не дав ніяких конкретних заперечень. Він натомість старався переконати тих виборців, які попередньо голосували за республиканськими кандидатами, що країні конечно потрібна зміна.

У ВАШІНГТОНІ СЕНАТОР Воррен Радмен, колишній сенатор Пол Цонгас і колишній секретар Департаменту торгівлі Пітер Пітерсон намагаються утворити міжпартійну коаліцію, яка змусить цьогорічних президентських кандидатів та інших політиків взятися конкретно за вирішення справи дефіциту державного бюджету. У розмовах з журналістами вони заявляють, що мають на меті зібрати принаймніше один міл. дол. на утворення відділів по цілій країні, котрі б разом з громадянством натискали на політиків, щоб вкінці зробити потрібні рішення зменшення витрат і підвищення податків для припинення росту державного дефіциту. Організатори сподіваються, що їхня ініціятива примусить кандидатів застановитися над їхніми економічними плянами для країни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чи Дж. Бейкер врятує кандидатуру Буша?

Джеймс Бейкер, адвокат за фахом, був в Уряді президента Роналда Реґена спершу секретарем скарбу та під кінець другої каденції Реґена був шефом штабу Білого Дому. Зрікся цього становища, щоб стати керівником виборчої кампанії тодішнього віцепрезидента Джорджа Буша. Відомо, що ті вибори чотири роки тому Джордж Буш виграв блискучо проти свого демократичного кандидата, губернатора стейту Массачусетс Майкела Дукакіса.

Із 50-ти стейтів ЗСА Буш „загорнув" 40 стейтів. Але це було чотири роки тому, коли Джордж Буш міг покликуватися на баланс президентури Роналда Реґена: це була епоха „миру і добробуту". Мир тепер певніший, як будь-коли раніше завдяки упадкові комунізму і розвалові Совєтського Союзу. Але добробут захитаний довготривалою рецесією і поганий стан народного господарства ЗСА — це головний атут Билла Клінтона, кандидата Демократичної партії.

Ставши в уряді Буша державним секретарем, виявив подиву гідну роботящість, метушливість і терпеливість, але разом із президентом Бушем, жалюгідну короткозорість і впертість у підході до проблеми поневолених народів, комунізму і совєтської тюрми народів. Разом із Бушем, вони визнавали тільки в теорії право народів до державного самовизначення і волілі взагалі цю проблему промовчувати. Аж до серпня 1991 року орієнтувалися на Москву, як на ґаранта стабільности, миру і спокою на Сході Европи та всієї Евразії. Для їхнього виправдання можна згадати, що це була традиційна американська орієнтація на Росію, поза якою американський політичний світ обох партій не бачив нікого більше. На рахунок Джеймса Бейкера треба записати страшну помилку із трагічними наслідками. Дізнавшись про відосередковий національний рух у штучному зліпку шістьох країн і народів з різною мовою, культурою та орієнтацією у федеративній республіці Юґославії — полетів до Хорватії і виголосив там різку промову проти усамостійнення цієї країни: з одвертою загрозою, що у випадку знехтування його поради — Америка не визнає державности Хорватії. Коли Німеччина й Італія виявили готовість визнати державність Хорватії і Словенії — Буш телефонічно просив їх з цим стриматися. Це було заохотою для сербськиих військовиків-імперіялістів повести збройний наїзд спершу проти Хорватії і Словенії, згодом проти Боснії і Герцеґовини. Треба було тисячних людських жертв, трагедії кількох народів, включення до інтервенційної акції Європейської економічної спільноти та Організації Об'єднаних Націй, щоб Буш і Бейкер завернули з цієї політики. Подібне сталося у відношенні до Сходу Европи. Щойно тоді, коли секретар оборони Ричард Чейні, дорадник у справах крайової безпеки, колишній генерал Брент Скоукрофт і директор Центральної Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей) виступили проти підтримування Москви, як ґарантії стабільности і миру — президент Буш і державний секретар Джеймс Бейкер змінили курс своєї політики. І щойно „путч" сталіністів у Москві, які займали найвищі державні становища з номінації Михайла Ґорбачова — переконав Буша і Бейкера відвернутися від Ґорбачова, людини з історичними заслугами для відкриття дверей до свободи — але заприсяженого комуніста й неділимця.

Джеймс Бейкер — клясичний приклад державного мужа, реаліста позбавленого тіні сантименталізму але й відсутности візії майбутнього. Як керівник виборчої кампанії Буша чотири роки тому — має у цій ділянці великий досвід, сполучений з організаційним хистом та персональним авторитетом у політичному світі. Нема сумніву, що він може внести до виборчої кампанії Джорджа Буша елемент організації, координації та пляновости — чого дотепер не видно: не можна виключати, що всупереч теперішній великій перевазі Билла Клінтона у різних опитах — може прийти зміна настроїв в широких колах американського суспільства. Не є теж виключено, що загал американських виборців таки зрозуміє, що в порівнянні з Клінтоном — Джордж Буш є таки куди видатнішою індивідуальністю і державним мужем — коли Клінтон тільки льокальний політик. З погляду інтересів України рішає факт, що вона має в Уряді Буша приятелів, коли не маємо ми ще певности, чи Клінтон взагалі знає про існування України. Буш і Бейкер робили помилки, але те, що зробили демократичні президенти Вудро Вілсон та Френклин Делано Рузвелт — були злочини, які мстяться по нинішній день.

При всьому критицизмі до особи Джеймса Бейкера мусимо сказати, що у нараді з ним прибічників Леоніда Кравчука, коли вони вимагали якоїсь ґарантії безпеки — Бейкер заявив: „Україна, як держава на території Европи, підпадає під Гельсінкський міжнародний договір, який ґарантує непорушність існуючих державних кордонів". Це ніби формалістика, але це мова міжнародного державного права.

Іван Кедрин

ПЕРШИЙ КРОК ДО ОБ'ЄДНАННЯ ІРЛЯНДІЇ

Ірляндія — невеликий острів із 4-ма мільйонами населення на просторі менше стейту Вірджінії, рахує свою історію від 4-го сторіччя перед народженням Христа. У 5-му сторіччі після Христа св. Патрік навернув тамошній поганський народ на християнізм і тепер є там 95 відс. римо-католиків. Найближчий сусід Ірляндії — Англія, відмежована тільки вузькою морською протокою, повела збройний наступ проти Ірляндії і заволоділа нею. Ірляндці вславилися довгою і впертою визвольною боротьбою. Ірляндці стали просто символом хоробрих борців за свободу. У 1919 році ірляндський парлямент у столиці Дебліні проголосив державну незалежність, яку оспорила Англія, знайшовши союзника у протестантській меншині ірляндців. У 1922 році поділено Ірляндію на Південну незалежну і Північну автономну у державній злуці з королівством Великобританії. Трагедією ірляндського народу став релігійний фанатизм — хронічна запекла боротьба між католиками і протестантами. У Південній незалежній Ірляндській республіці постали дві течії: уряді і партії, що його підтримували, були і є за з'єднання обох частин Ірляндії мирним еволюційним шляхом, підпільна Ірляндська Республіканська Армія веде тактику терористичних актів на терені Північної Ірляндії і на терені самої Англії, яка зберігає у Північній Ірляндії своє військо під претекстом охорони тамошнього населення перед атаками з півдня. За останніх 23 роки згинуло у збройних сутичках між католиками і протестантами та в терористичних атаках Ірляндської Республіканської Армії 3,000 осіб.

Цей стан компромітував усіх причетних до цієї внутрішньої ірляндської колотнечі й обидва уряди, в Дебліні та Лондоні. Люди у всьому культурному світі не можуть збагнути, як можна жити постійно в атмосфері релігійної гризні і кривавитися невідомо чому і защо. Ірляндська Республіканська Армія гуртує багато геройських одиниць, але вона утратила першу популярність, анархізуючи відносини і доводячи до неприємних міжнародних афер: недавно була голосною справа видачі Американською Ірляндії одного видатного ірляндського діяча — ніби терориста члена Ірляндської Республіканської Армії.

1-го липня ц. р. сталася подія, яка може виявитися історичним першим кроком до з'єднання Ірляндії. Чотири протестантські політичні партії Північної Ірляндії на конференції у Лондоні у присутності представників уряду Ірляндської Республіки та британського генерального губернатора Північної Ірляндії погодилися повести безпосередні переговори з Південною католицькою Ірляндією. Так само всі політичні середовища католицької Ірляндської республіки погодилися на „діялог" з протестантською Північною Ірляндією. Єдина революційна Ірляндська Республіканська Армія відмовилася.

Не сказано ще нічого, як мав би розпочатися цей „діялог", хто брав би в ньому участь та на який плятформі. Ще менше відомо, як мало би відбутися таке з'єднання: це довга процедура, бо вирішне слово матимуть парляменти — у Дебліні, Белфасті і Лондоні, а, може, рішать перевести у цій справі референдум в обох частинах Ірляндії — після проголошення офіційного становища англійського уряду і парляменту. Але той перший згаданий вгорі крок — добрий, розумний і правильний. Описує ії „Ню Йорк Таймс" з 2-го липня ц. року.

Ця подія в Ірляндії чи пак у Лондоні пригадує Україні: не вільно проявляти релігійної незгоди. Українська Католицька Церква й Українська Автокефальна Православна Церква мусять жити у повній згоді одна з одною. Ловля душ напригінці XX сторіччя — це анахронічний злочин.

Суперечки за храми, за церкви, мусять бути поладнані згідливо, спокійно, без розголосу і без негативного впливу на хід державного будівництва. За Польщі між двома світовими війнами власники „г.р." — греко-католицького віровизнання, були дискриміновані.

Російський комунізм переслідував однаково українську Католицьку як Українську Православну Церкви. Обидві Церкви гуртують патріотів-державників. Єдність, а не роздор — спасення народу.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПАРАДОКС

З нагоди 500-ліття відкриття Америки відбувся, між іншим показ вітрильників із багатьох країн світу, в тому й одиниць Чорноморської фльоти.

У зв'язку з тим українська громадськість влаштувала зустріч із нашими моремплавцями, щоб не тільки висловити їм подив за їхнє досягнення впродовж трьох місяців плавби, але й привітати юних представників української фльоти та забезпечити їх фінансово, бо ні Уряд України, ні командування української фльоти не забезпечили їх харчами на весь час перебування на океані й вони від берегів Португалії мусіли жити прошеним хлібом...

Хлопці браві, здебільша морські кадети, говорять всі українською мовою з вийнятком російськомовного капітана. Матроси виголошували палкі патріотичні промови, цілували синьожовті прапори, пригортали до грудей і сердець, співали українських пісень. Але... репрезентативний вітрильник приплив до нюйоркського причалу із російською назвою „Товаріщ", замість „Товариш", з емблемою серпа і молота замість тризуба і з капітаном росіянином, який не знає української мови. Ведучий програмою в УНДомі в Ню Йорку сказав: „Ми вислухали промов англійською й українськими мовами, тепер послухаймо російською".

І тут наші організатори зустрічі не дописали. Гостеві не можна було відмовити говорити мовою, яку він знає, але одночасно треба було заздалегідь подбати про перекладача, щоб показати капітанові, що діяспорні українці не розуміють по-російськи. А так публіка реагувала рясними оплесками й промовець набрав переконання, що й діяспорні українці знають „общепонятний язик". Уявім собі ситуацію, щоб російська вітрильна репрезентація мала капітана українця, який не володів би російською мовою й пливла під гербом тризуба й з українськими назвами суден...

Один із залоги оповідав, що „Товаріщ" мав на щоглі і червоний прапор і тільки бунт залоги на океані змусив капітана його зняти. Тільки одна особа мовчки демонстративно вийшла зі залі.

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н. Й.

Марій Цибульський
ФКУ

НОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ УНІГУ

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) почав видавати новий щорічник „Бюлетень", який інформуватиме про українознавчі програми Гарварду. Перше видання зосереджується на академічному році 1990—1991).

Заснований завдяки невтомним зусиллям проф. Омеляна Пріцака в 1973 році, Український Науковий Інститут вступив у нову фазу діяльности. Як подано в першій частині „Бюлетеню", з двома новими професорськими призначеннями, всі три українознавчі катедри в Гарварді стали заповнені перший раз від часу свого заснування: українська література (проф. Г. Грабович), українська філологія проф. М. Флаєр) і українська історія (проф. Р. Шпорлюк).

Редактор річника Андрій Чайківський подає перегляд видавничої, наукової і навчальної програми Інституту. Перша включає три проєкти. Гарвардська Бібліотека Давньої Української Літератури, монументальне видання для відзначення Тисячоліття Хрищення України-Руси — складатиметься із десяток томів у трьох серіях: оригінальних текстів у факсимільних репродукціях з науковими вступами, англійських та українських перекладів з коментарями. Серед томів надрукованих 1991 року три праці проф. С. Френкліна п. з. „Проповіді і риторика Київської Руси", перше англомовне видання найкращих зразків письменства княжої доби, є особливо визначною подією. Введення до перекладу є найповажнішим внеском до досліджень давньої української літератури за останні десятиліття. Наукова праця над великим корпусом Гарвардської Бібліотеки давньої Української Літератури здійснюється завдяки фінансовій допомозі від українського вищого дослідчого інституту — спільного підприємства УНІГУ, американської комісії для міжнародних Досліджень та Обміни (The International Research and Exchange Board) у Принстон Нюджерсього стейту і Української Академії Наук в Києві.

У контексті цієї програми „Бюлетень" розповідає про візиту Президента Леоніда Кравчука в Гарвардському Університеті 26-го — 27-го вересня 1991 року. Крім виступу у Школі Правління ім. Дж. Ф. Кеннеді Президент Кравчук відбув серію зустрічей в УНІГУ. В зв'язку з ізоляцією України від західнього наукового світу представники Гарвардського університету виступили з цінними пропозиціями щодо реформи українських академічних інституцій та їхнього співробітництва з установами за кордоном. Ці думки будуть докладно обговорені в консультації з американськими й українськими дослідниками.

Описуючи навчальну програму УНІГУ, „Бюлетень" насвітлює ролю гарвардської Літньої Школи Українознавства. Заснована 1971 року, як частина Гарвардської Літньої Школи, вона є важливою установою для студентів і для всіх, які шукають можливостей поширення знання в українознавчій ділянці. Надаючи особливого значення навчанню мови, літератури, історії суспільних наук, Літня Школа Українознавства заповнює прогалину українознавства в американських колегіях і університетах. Новим поколінням американців українського походження вона запевнює розвиток академічно поглибленого зв'язку зі своєю спадщиною. Гарвардську Літню Школу Українознавства фінансують жертводавці Катедр Українознавства.

Серед відданих меценатів української культури і науки є Іван і Олена Панчаки з Брайтон, Мичигенського стейту, які вже від 1966 року постійно допомагають Українознавству Гарвардові. Завдяки їхній жертвенности Проєкт Тисячоліття видав у 1991 р. знаменитий літопис Григорія Граб'янки „Велика війна Богдана Хмельницького". У минулому році І. та О. Панчаки заснували Фонд Української громади і дотації та дорівнювальні фонди від американської державної установи Національна фундація гуманістики у Вашингтоні. Найновіший том, який появився завдяки щедрій підтримці Стефана і Володимира Сливоцьких з Ню Йорку, які склали на Гарвардський Проєкт 25, 000 долярів.

Другий видавничий проєкт, Гарвардська Серія Українознавства, приніс останнім часом декілька нових праць. Видатною з-поміж них є книжка проф. Ігоря Шевченка „Візантія і слов'яни". Ця збірка статей і оглядів є дуже важливим вкладом до досліджень культурних відносин між Візантією та східними слов'янами. В біжучому році появиться п'ять нових титулів, між ними „Генеза вагової та грошової систем Руси" проф. О. Пріцака.

У новій політичній ситуації Гарвардська Серія Українознавства стала форумом спільного видавничого підприємництва польських і українських наукових інституцій. У рамах співробітництва заповідається також повне наукове видання українських дум, яке включатиме цінну працю Катерини Грушевської, дочки проф. Михайла Грушевського. Ця публікація підготовляється у співпраці з Інститутом Фольклору і Етнографії Української Академії Наук в Києві.

Третім видавничим проєктом УНІГУ є науковий журнал „Гарвардські Студії Українознавства", форум для дослідників-українистів з цілого світу. Вже появилось 15 його річників: сотки нових досліджень української історії та культури.

Окрема увага в „Бюлетені" присвячується Прог-

(Закінчення на стор. 3)

ТРОШКИ СТРИМАНОСТИ

У найбільшому щоденнику Львова „За Вільну Україну" з 9-го червня появилося велике інтерв'ю головних редакторів часописів „За Вільну Україну" та „Молодь України" з Президентом Леонідом Кравчуком. У тому інтерв'ю Л. Кравчук відповідає на багато питань, між іншим говорить про велике обвантаження нервове і фізичне, (наприклад, від січня ц. р. Президент провів до 9-го червня ц. р., тобто за неціли шість місяців, 57 годин у польоті, що є майже річною нормою пілота. У додатку до цього, каже Президент: „Я ввесь час отримую сигнали, що готується замах на Президента України; то окупація України... на тобі це відбивається".

Головний редактор „За Вільну Україну" зауважує при кінці інтерв'ю: „Ясна річ, що це колосальні фізичні і психологічні навантаження" і кінчає це інтерв'ю зауваженням: „Важка ця шапка Мономаха".

Багато статтей про Президента Л. Кравчука появилося в американській та іншій пресі. Я не мав змоги прочитати всі статті про Президента України. Але в усіх статтях, що я мав змогу читати, постава авторів статтей була позитивна до Л. Кравчука. Навіть автори статтей, що критикували політичну лінію Президента України, не квестіонували його розважного підходу до справ.

На цьому радше прихильному тлі постави неукраїнської публіцистики до українського Президента, при крою несподіванкою була недавно стаття відомого українського журналіста м. б. У статті п. з. „Інтерв'ю з Леонідом Кравчуком" на сторінках „Свободи" з 10-го липня м. б. негативно оцінив відповіді Президента України у згаданому інтерв'ю. М. б. каже у своїй статті, що „людина на пості Президента держави не повинна гуторити як баба Палажка", „а тут Кравчук наговорив", „Наші державні мужі мусять ще навіть учитися як говорити" і т. д.

У зв"язку з цією статтею м. б. слід пригадати таке: в останніх роках Україна зробила велетенський, історичної ваги, поступ на шляху до волі, незалежности і державности. Заслуга у цьому теж у значній мірі обраного українським народом Президента Л. Кравчука. Сьогодні у зв'язку з імперіялізмом і мілітарною перевагою Росії, у зв'язку із симпатіями Заходу, зокрема ЗСА, до Росії та ще з кількома чинниками наша молода держава, яка щойно формує і розбудовує свої сили, стоїть перед великими труднощами і небезпекою.

Щоб наша молода держава могла пережити ці великі труднощі і небезпеки нам треба максимальної єдности і допомоги усіх нас української держави, українському Урядові і Президентові України.

Ярослав Татомир
Філядельфія, Па.

І. Дибко-Филипчак

„ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"... В СТРІЛКАХ

Заступник голови Виконавчого Комітету самбірської міської Ради народних депутатів Василь Семчишин повіз із Самбора до села Стрілки — лікарку-депутатку, молодого депутата, вчителя середньої школи, фармацевтку Марійку і мене. Вже кілометрів декілька перед Стрілками в'їжджаємо у гори Карпати, що по той бік дороги, велично прибравшись соковитою зеленню лісів, потонули в задумі. Здавалось, що й вони відчувають цю велику подію, що ось-ось відбудеться у Стрілках. Повага гір наводить й той же настрій у нас. Та враз, звернула на себе увагу церква у підніжжі гір. Неможливо було, щоб не спинитись і не зайти у церкву. Саме люди йшли на Богослужбу.

Депутат Семчишин, із неприхованою приємністю пояснює, що церква і дзвіниця за всіма зразками є в стилі бойківської побудови. Заходимо. Від множества вишиваних рушників, на образах, і престолах, мої очі розгубились, бо один від одного був кращий рушник. Присутні на вколішках і я стаю навколішки теж. Тільки молитва не вкладається, бо захоплення заволоділо уявою і зосередженням. Проте потішаюся, що таке захоплення — це також свого роду молитва — віддання пошани цій красі, що стала виявом добірних прикмет душі мого, українського народу! Адже руки є лиш виконавчим знаряддям у вишиванні тих узорів... Поруч церкви — висока могила у присвяті поляглим за волю України, на ній хрест і прапор. Від'їжджаючи злинув мій погляд ще раз у сторону церкви, бо вона й довкілля її натякали на чарівний малюнок — малюнок з національно-святої книги. Під подувом вітру лопотів прапор — перекликувався із золотом сонця і ласками блакиті... І гори, і церква і співи народу у ній, злились у величну симфонію, що настроєвістю приготовляла нас до подій, які відбуватимуться у Стрілках.

До Стрілок, мов на прощу, з'їхалось пребагато народу. Всі у вишиваних сорочках, а в народних одягах виконавці концерту. На будинку прапор, мов жар-птиця лопоче крилами, птиця волі! Починаю нашвидку розмову з людьми в авті, щоб впевнитися, що це дійсність, а не привид стуженої роками-роками мрії. Так — це дійсність! Це, від дітей передшкілля до студентів училищ і університетів, всі прийшли, як виконавці хорів, щоб вперше, у вільній Україні, віддати гідну пошану автору музичної творчости гимну України Михайлові Вербицькому. Питаю чому саме у Стрілках? У поясненні почула, що у Стрілках о. Вербицький був два роки парохом, а старші віком люди у народних переказах зберегли повір'я, що саме в Стрілках почалась мелодія гимну „Ще не вмерла Україна". За словами д-ра філологічних наук у Києві Федора Погребенника:...„Волелюбний дух українського народу, його прагнення до незалежності, ніколи не зникали". Сьогодні маркантний приклад правди, що її сказав д-р Погребенник. У книжечці, яку я отримала декілька тижнів перед моїм виїздом в Україну, все це, що д-р Погребенник описав, бачу й чую сьогодні у Стрілках. Зміст книжечки важливий ще і тим, що видана, перед першим грудня, 15-го жовтня 1991 року. Книжечка п. з. „Ще не вмерла Україна". Включно з тим поняттям, яке пояснює автор далі, що „Патріотично-національний, мученицько-страдницький хорал ,Ще не вмерла Україна' створений дітьми культури Наддніпрянщини і Галичини — який понад століття одухотворював національно-духові поривання народу до своєї суверенности". Наголос цього, саме був у слові депутата з Івано-Франківського. Мені, щастям долі судилось побачити й почути те „поривання", ту могутню силу, яка мов дужі хвилі ріки, прорвались з-під оков льоду. Я бачила й чула той стихійний розмах до суверенности у звеличанні автора мелодії Михайла Вербицького. Цієї мелодії, що передає слова Павла Чубинського, який народився у Борисполі, біля Києва.

Заля була виповнена народом по самі вінця. Мені, як гості, призначили місце біля директора-емерита, школи в Стрільбичах, Івана Вовчика, колишнього учня мого тестя Івана Филипчака. Саме від нього я там довідалася, що школа в Стрільбичах готується до належного проголошення її іменем Івана Филипчака.

На сцену виходить хор, під диригентурою Добромильського і у добірному виконанні чуємо: „Буде ім'я Господнє", музика Вербицького та „Да ісповняться" і „Достойно єсть". Відтак другий хор — виконавці: Старо-Самбірські вчителі середніх шкіл, відтак хор з Хирова і ще і ще хор із довколишніх сіл Бойківщини. Поміж виконуванням пісень хорів, слухаємо доповідь молодого, у вишиванці, аспіранта Ужгородського університету Василя Кириці. Він у доповіді зупиняється над життям, від найперших років дитинства, композитора о. Михайла Вербицького (1815—1870 р.). Завдяки духовому проводові Єпископа Снігуцького, який взяв малого Михася під свою опіку, в той час, коли його мати одружилася вдруге. Розгортався здібного юнака Вербицького світогляд, який спрямував у вияві прикмет його душі та проклав стежку до священичих студій в Перемишлі, відтак у Львові. Музичну освіту здобував у Відні. Вже, як композитор багатьох, багатогранних музичних творів, зосередив свою увагу на композиціях церковного змісту, якими прославляв велич Всетворця. Поруч церковних творів розхвилював і національні

(Закінчення на стор. 3)

Новий...

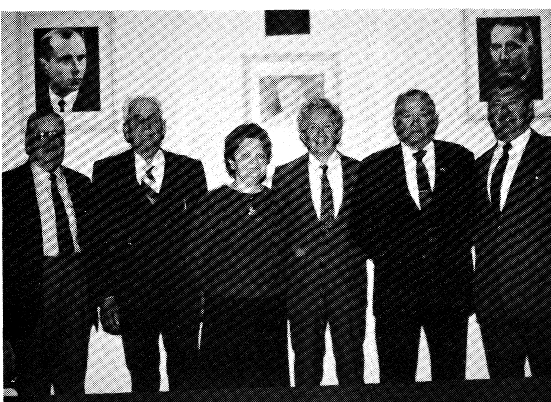
(Закінчення зі стор. 2)

рамі Демократії в Україні, в якій УНІГУ співпрацює з Гарвардською Школою Правління ім. Дж. Ф. Кеннеді. Цей проєкт, утворений на вимогу сучасної міжнародної ситуації, займається дослідженням політичних, культурних і господарських змін в Україні та пропонує поради українським політикам. В понятті ініціятора програми проф. Г. Грабовича центральним завданням проєкту є створення незалежного американсько-українського вищого дослідчого інституту — спільного підприємства УНІГУ, можливість поширення наукових програм Інституту та запевнює стипендії гарвардським докторантам-українцям.

„Бюлетень" закінчується переглядом наукових працівників УНІГУ, молодших дослідників, студентів і гостюючих науковців. Треба сподіватися, що річник стане новим звеном між українським Гарвардом і українською громадою. Такі взаємні контакти, в яких посередником є Фонд Катедр Українознавства, роками вже приносять фінансові засоби, завдяки яким здійнюються проєкти УНІГУ. Жертводавцям україно знавчих програм у Гарварді „Бюлетень" дає ясний вгляд у те, як їхня щедра допомога перетворюється в наукову реальність. Для інших це видання буде заохотою підтримувати наукові проєкти УНІГУ та його спеціялістичну допомогу в будові і розвитку самостійної української держави.

Перше видання „Бюлетеня" (1991, 45 стор.) можна одержати безплатно від: The Ukrainian Studies Fund-Harvard University, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138. Повну інформацію про проєкти УНІГУ: корпус Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства, Гарвардську Серію Українознавства (включно з каталогом публікацій), журнал „Гарвардські Студії Українознавства" (передплату й попередні номери), Програму Демократії в Україні, Гарвардську Літню Школу Українознавства та інформацію про Фонд Катедр Українознавства можна одержати, пишучи на подану вище адресу.

Взірцеві громади

На фото (зліва): Олександер Шендюк, Атаназій Ковальчук, Оля Хаританчук, Орест Кузьма, Іван Здирко і Йосиф Оборський

Православна громада церкви св. Володимира в Гартфорді, Конн., за ініціятивою Олександра Шендюка, члена Товариства допомоги Україні, та Олі Хаританчук, голови сестрицтва, склали 7,000 дол. на фонд допомоги Україні. З цієї суми 2,000 дол. особисто пожертвував на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля Атаназій Ковальчук, староста церковного хору.

Український Народний Дім в місті Віллімантику, Конн., під головуванням Івана Здирка і заступника голови Йосифа Оборського пожертвував на Фонд Допомоги Україні 5,000 дол.

Голова Товариства Допомоги Україні міста Гартфорду й околиць Орест Кузьма щиро дякує обом громадам за їхню жертвенність і почуття громадського обов'язку.

Євген Сиротюк

Привіт з Табору Пташат при Пласті '92 на Союзівці

сес. Неоніля Сохан організатор

сес. Ірина Леуш комендантка

Сови: Стефан Драбик, Олесь Драбик, Адам Доманґджевський, Роксана Кобзар, Стефан Клюфас, Адя Кузишин, Данилко Пелешук, Христя Шурер, Леся Ткач, Катя Нейтор, Леся Нейтор, Лариса Рибак, Леся Туряк

сес. Люба Лабунька, сес. Маруся Мушак, сес. Христя Нейтор, сес. Зірка Салерно, сес. Надя Гітвас, сес. Маруся Борковська, сес. Віра Микита

Ластівки: Уляна Бігун, Оленка Борковська, Адріян Черник, Аліса Ковч, Матій Лабунька, Софія Пазох, Петро Мазурок, Віктор Подгірка, Ася Салерно, Микола Гіберт, Степан Шепель

сес. Петруся Пилипчак

Синички: Мая Ріпецька, Адріяна Рибак, Андрій Кифор, Аля Паславська, Олесь Микита, Тімі Андерсон, Маркіян Кузишин, Софія Торієлло, Адріян Коструб'як, Лідуся Мушак, Фіона О'Конел, Адам Маринюк

сес. Мотря Томків

сес. Роксоляна Подгірка

Колібрики: Леся Бойко, Таня Гідей, Адріян Гітвас, Тирса Хордуба, Алана Ленець, Данило Паславський, Лідія Томків, Роксоляна Вацик, Аруся Ботерс, Лариса Воскобійник

сес. Ірка Кобзар

В Нюарку...

(Закінчення зі стор. 1)

редакційної колеґії журналу „За Патріярхат", боровля активно за завершення УГКЦеркви патріярхатом та опублікував в цій справі цілий ряд вдумливих статтей.

Парастас буде правитись в п'ятницю, 31-го липня, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Литвина, а похорон відбудеться в суботу, 1-го серпня, до церкви св. Івана Хрестителя і на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Залишив у глибокій жалобі: дружину Наталію, дочку Ларису Даник, Зірку Воронку, Надію Луців, сина Богдана з родинами і дальшу родину в ЗСА, Україні, Арґентині і Польщі.

Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на добродійні цілі.

В ПОНЕДІЛОК, 27-ГО ЛИПНЯ, Ірак повернув Кувайтові один з шести пасажирських літаків, забраних у дні окупації емірату. Кувайтські спеціялісти підрахували, що на підготову його до летів треба буде витратити щонайменше 25 міл. дол.

„Ще не вмерла..."

(Закінчення зі стор. 2)

вартости, саме у тому циклі заговорив „Заповіт" Тараса Шевченка в композиції музики Вербицького.

Зміст доповіді у Стрілках я старалась передати, як завершення його, своїми словами. Після доповіді ще слідували дальші виступи хорів. Звернули на себе увагу жінки-хористки, виступаючи з дуже змістовно-вибагливим приміненням китиць калин, на чорних довгих спідницях; влучний переплет краси стрілецьких пісень із символікою — червоною калиною. Та назавжди незабутнім залишиться те зворушення, що спричинили діти: із складеними до молитви рученятами, діти передшкілля та першої кляси навчання, у повазі виходили на сцену, кожне чемно ставало на своє місце; дівчатка напереді, хлоп'ята за ними. Діти своїми вишиваними сорочинками, віночками зі стрічками, заквітчали сцену мов квіти української землі! А, вже, коли залунала їхня пісня „Отче Наш" і „Шануймося, єднаймося" і ще багато у тому ж дусі, тоді зворушення присутних на залі перейшло у таку тишу, що можна було почути, як сльози хвилювання, не одному з очей покотились, на які і я щедро собі дозволила. Слухаючи ті голосочки, що на жайворонків, то на солов'їв переходили полинули мої думки у благанні, щоб Господь благословив ті складені до молитви рученята, (вони ж донедавна цього не могли...), щоб вони виросли на такі одиниці, які зуміють „шануватися й єднатися" і будували і берегти волю суверенної України. Та, щоб вчинки тих рук прославляли о. Михайла Вербицького і Павла Чубинського з покоління в покоління.

Коли хор молодих юнаків почав „Не пора, не пора" та „Боже Великий, Єдиний" — всі на залі, встаючи з місць, злились в унісон і злучились голоси у величний хор душ народу.

Перед від'їздом до Самбора стрінула я мале дівчатко, те, що склавши до молитви рученята співало. На мої запити воно привітно відповідало, що називається Оксанка, та що ходить до першої кляси і що вона знає, що сьогодні є велике свято о. Михайла Вербицького, бо так мама і тато сказали. Відтак вона запитала мене: „А, ви чому питаєте? Ви що, не знаєте, хто є о. Вербицький? Йой, то не гарно, але ви певно дуже вже старенька та й забули". Всього, але такого кінця нашої розмови я аж ніяк не сподівалася. Який прекрасний кінець! Як спонвив мою душу вірою і надією, що Оксана не тільки мене, але й буде соромити своїм „йой, то не гарно" всіх, хто не знатиме ким був для народу України о. Михайло Вербицький. Наголосом краси концерту свята були слова Оксанки, бо впевнили, що росте українка на українській Бойківщині!

Ще стрінула мене на залі молода журналістка зі Самбора Світляна Питула. Вона спитала мене про мої враження і з відзначувань. Журналістка теж додала, що знає, що ця школа, що буде називатися іменем Івана Филипчака, була місцем, де часто заходив туди до Стрільбич письменник і свої твори там писав на підставі Опатіївського Літопису. Нашу розмову вона записувала на стрічку, так як і всю програму концерту і слова депутата Семчишина, коли вітав кожний хор і вручав грамоти від управи міста Самбір, як винагороду за участь у першому здвигові такого свята. Просила мене молода журналістка, щоб я приїхавши до Америки, поділилась своїми враженнями про те „велике свято", яке вона в радіо в Самборі передаватиме, а і до Києва вишле стрічки із цієї події. Просила тому, щоб всі брати і сестри в діяспорі знали, що ми не забули „Ще не вмерла Україна"! Я обіцяла, розповісти про голоси свободи в Україні в нашій „Свободі"...

У Львові...

(Закінчення зі стор. 1)

ною публікою, серед якої були дві сестри д-ра М. Кузьмовича — довголітні засланці до Казахстану, враз із своїми родинами, розпочав директор Національного Музею Андрій Новаківський, вітаючи цей цінний мистецький дар, повернутий до рідного Львова і попросив до слова ред. О. Кузьмович. Вона у коротких словах з видимим зворушенням пригадала бажання покійного мужа, щоб як не діти, то принаймні внуки мали можливість повернути цю збірку до рідного міста і радість, що це бажання сповнилося у так скорому часі та в таких вимікових обставинах, в яких доля дозволила їй передати цей скарб до Національного Музею у Львові і зробити це саме разом із внуком Миколою Савицьким. Вона підкреслила також, що кредом її родини було і завжди є, хоча у контрасті до сьогоднішньої загальної настанови, здобування і передавання культурних надбань, а не гроша. Саме тому вона має нагоду передати тепер в Україну найбільший скарб родини — збірку екслібрісів даруючи рівночасно Національному Музеєві рідкісну збірку святочних карток, виконаних українськими художниками в діяспорі та велику графіку Якова Гніздовського п. н. „Поля", а в майбутньому цілу мистецьку бібліотеку.

Організатор виставки Л. Ліщинський в теплих словах представив історію цього надзвичайного „повернення" до рідного міста та його жертводавців.

На кінець слово забрав автор другої виставки, яку директор Національного Музею А. Новаківський відкрив в тому самому часі, а це д-р Зенон Погорецький з Канади, який разом із дружиною Стефанією виконали стінний живопис, що зображує початки і етапи в житті українців у Канаді п. н. „Ми, українці" і був виконаний з нагоди 100-річчя поселення українців в Канаді. Живопис, що займає 30 метрів, пояснив присутнім детально автор д-р З. Погорецький, зазначуючи при тому що цей живопис був уже показаний у Києві і буде ще виставлений в Івано-Франківському, Тернополі і Чернівцях.

Виставка екслібрісів буде тривати до вересня, щоб дати нагоду оглянути її численним гостям, яких сподіється Львів у серпні.

Серед почесних гостей на відкритті були начальник Обласного Управління Культури Зиновій Мазурик і о. УКЦеркви з Канади Кеннед Новаківський.

УКРАЇНА — ДЕРЖАВА НЕАГРЕСИВНА

У передовій п.з. „Визначено межу збройних сил України" („Свобода" ч. 140 з 24-го липня ц.р.) треба читати: „Україна не є державою агресивною, її армія є для береження миру..." — Ред.

ТРЕБА ПОПРАВИТИ ПРІЗВИЩЕ АВТОРА

У статті „72 години, що приголомшили світ" („Свобода", ч. 29-го липня ц.р.) прізвище автора має бути: Анатолій Гороховський. — Ред.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п.

МАРІЇ РОМАНЕЦЬ

з дому ЛУЧКА

яка упокоїлася на 67-му році життя у Вормінстер, Па.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена

в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття, в Філядельфії, Па., а також у церкви Покрови Пресвятої Богородиці і і св. Андрея в Мюнхені, Німеччина в неділю, 2-го серпня 1992 р. о год. 10-ій ранку

В глибокому смутку:

муж — МИХАЙЛО
син — ЮРІЙ з дружиною НАТАЛКОЮ з дітьми КСЕНЕЮ і ЛЮДМИЛОЮ
дочка — ЛЕСЯ ЛЕСЬКІВ з мужем МИХАЙЛОМ і дітьми ЮРКОМ, АДРІЯНОМ і НАТАЛЬОЮ
син — РОМАН з дружиною ПЕТРУСЕЮ і дітьми МИХАЙЛОМ, ТАРАСОМ і ХРИСТИНОЮ
син — ЗЕНОВІЙ з сином ХРИСТОФОРОМ

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 27-го липня 1992 р. відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ

бл. п.

ЯРОСЛАВ ІВАСЕЧКО

ПАРАСТАС — четвер, 30-го липня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН — п'ятниця, 31-го липня о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж. на цвинтар Gate of Heaven, East Hanover, N.J.

У глибокому смутку залишилися:

дружина — ОЛЬГА
доньки — ТАТІЯНА, ТАМАРА і МАРТА
сестра — АНАСТАЗІЯ
брати — ЗАХАР, ІВАН, ЮСТИН, ВАСИЛЬ СТЕФАН
та ближча і дальша родина та приятелі

Замість квітів просимо складати датки на підручники дітям в Україні.

Ділимося болючою вісткою, що у вівторок, 28-го липня 1992 р. відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ КАЧМАР

уроджений у Війську, пов. Добромиль, 20-го серпня 1904 р.

ПАРАСТАС у п'ятницю, 31-го липня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 1-го серпня о год. 9:30 рано в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, 719 Sandford Avenue, Нюарк, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — НАТАЛІЯ
дочки —
ЛЯРИСА ДАНИК з мужем БОРИСОМ та синами АНДРІЄМ, ОЛЕСЕМ і СТЕПАНОМ
ЗІРКА ВОРОНКА з мужем РОМАНОМ і донькою НАТОЮ БІЛАШ з мужем БОРИСЛАВОМ та сином НЕСТОРОМ
НАДІЯ ЛУЦІВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми СТЕПАНОМ, РОМОЮ, ДАНИЛОМ і ЯРЕМОЮ
син — БОГДАН з дружиною ЛЕСЕЮ і дітьми ЛЯРИСОЮ, АДРІЯНОМ і ЛЕСИКОМ
брат — МИКОЛА з родиною в Арґентині
та ближча і дальша родина в Америці, Україні, Арґентині і Польщі

Замість квітів проситься складати пожертви на добродійні цілі.

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

ТЕОДОРА ЛЕШКА

в четвер, 6-го серпня 1992 р.

відбудуться

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у слідуючих церквах:

катедрі св. Софії, Рим, Італія;
церква Непорочного Зачаття, Люрд, Франція;
в церкві манастиря оо. Василіян в Ґлен Кові, Н. Й.;
в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.

Про молитви за душу покійного просить

РОДИНА

Загальні збори Українського Народного Дому в Ню Йорку

Дня 26-го червня 1992 року в годині 5 вечора у власних приміщеннях Народного Дому відбулися загальні збори.

Збори відкрив голова Народного Дому Роман Данилюк. Він привітав членів Дирекції і всіх присутніх та попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих уділовців.

Відтак Роман Данилюк подав порядок нарад, який на пропозицію Ф. Чеснюка був прийнятий одноголосно, та попросив секретаря В. Миськового прочитати протокол з попередніх загальнихзборів. Протокол було прийнято без змін.

Зліва: Іван Винник, Володимир Миськів, Роман Данилюк, Євген Стахів, Василь Сосяк.

Першим звітував голова Народного Дому Роман Данилюк. У своєму звіті він зазначив, що Народний Дім був заснований сорок років тому українцями, які не задля фінансової користі, а задля патріотизму закупили уділи, бо знали, що така інституція є конечною для потреб української громади в Ню Йорку та околиць. Український Народний Дім за час свого 40-річного існування завжди задовольняв потреби української громади великого Ню Йорку. Дуже часто за мінімальними оплатами.

Доцільність Народного Дому особливо очевидна тепер коли різноманітні мистецькі одиниці та визначні громадські і політичні діячі з України мають тут свої виступи.

Голова Р. Данилюк з жалем відзначив, що багато українських локальних та крайових організацій не використовують можливості влаштовувати свої імпрези в Українському Народному Домі, а відбувають їх за багато вищими цінами не в українських інституціях. Забувають про клич, який був популярний в Україні: „Свій до свого по своє". Ці високо оплати, які приносять похід неукраїнським інституціям, можна було би використати для необхідної допомоги Україні.

Зараз плянується, сказав голова, побудувати елевейтор, бо є можливості розміщення деяких інституцій з України в Українському Народному Домі, як рівно ж просив висловлення думок щодо відзначення 40-ліття Народного дому.

Свій короткий звіт голова Народного Дому закінчив, що Український Народний Дім був, є і буде українською громадською установою і завжди буде служити для потреб української громади.

Другим звітодавцем був скарбник І. Винник, який подав вичерпний фінансовий звіт і заявив, що цогорічний чистий дохід є найбільший за весь час існування Народного Дому. Хоч економічний стан в нашій країні є захитаний, однак фінансово справи Українського Народного Дому є добрі. Через брак елевейтора не є цілковито вирентувані 4-ий і 5-ий поверхи, та з часом це буде полагоджено.

Третім звітував секретар В. Миськів, який зазначив, що в минулому році відбуто 4 засідання дирекції, на яких обговорювано вагомі справи діяльності Народного Дому. Була проведана величезна робота на громадських засадах у співпраці дирекції Народного Дому з гостями з України.
особі В. Сосяка заявила, що каса проваджена взірцево, всі позиції є написані в касовій книзі, а до прибутків і витрат залучено прилоги.

На загальних зборах Народного Дому було переобрано до дирекції слідуючих осіб: В. Сосяка, Є. Стахова, А. Ластовецького.

На зустрічі був присутній секретар української амбасади Об'єд наних націй пан Олійник, якого привітав голова Данилюк і попросив до слова. У своєму виступі він привітав загальні збори Народного Дому від амбасадора Віктора Батюка і від себе особисто та побажав найкращих успіхів у подальшій праці.

Також голова Данилюк вітав правного дорадника Народного Дому д-ра Аскольда Лозинського, котрий полагоджує легальні справи Народного Дому.

До дискусії зголосився В. Процик, який вніс свою думку про небхідність відсвяткування 40-річного ювілею Народного Дому, відзначивши цю подію спільним обідом і мистецькою програмою, та згадав, що останніми роками Народний Дім став пристанищем для визначних політичних діячів та митців з України.

Вирішено 40-ліття УНД відсвяткувати 11-го жовтня 1992-року в год. 2:30 по полудні.

На цьому було закінчено офіційну частину загальних зборів. Голова подякував уділовцям і присутнім за участь у роботі зборів і з приємністю представив моряків яхт „Маестро" та „Ікар", котрі прибули по тримісячній подорожі з Миколаєва та Одеси, щоб взяти участь у параді „Колюмб-92" з нагоди 500-річчя відкриття Колюмбом Америки. Попрошено до слова Анатолія Бондаренка — кореспондента Українського телебачення, ведучого української програми „УТН", який розказав про мету подорожі цих відважних моряків, що своєю мужністю здобувають славу для України під національним прапором. Разом з Анатолієм Бондаренком тут були присутні Юрій Захарченко, Володимир Киреєв, Олег Сташкевич, Віктор Володимирський, Андрій Ліщинський, Олег Чижов.

Відтак присутні на залі привітали наших дорогих гостей рясними оплесками і запрошено всіх до вечері, при якій розгорнулася жива розмова та виміна думок на тлі української державности та об'єднуючої національної ідеї.

При кінці було зроблено спільні знимки з представником української амбасади паном Олійником, новоприбулими моряками та з усіма присутніми, після чого голова Народного Дому Данилюк побажав усім успіхів.

М. Турецький

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ОЛЕНА РИҐАЙЛО член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн. померла 30-го травня 1992 року на 97-му році життя. Нар. 1894 року в Підгайцях, Україна. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку дочку Стефанію Вдовичхин з мужем Юрієм і дітьми, дочку Оксану з синами Ігорем і Зенком з родинами, сина Ізидора з дружиною Доротеєю з їхніми дітьми Христиною і Юліяном з родинами. Похорон відбувся 2-го червня 1992 року на цвинтарі Воскресення в Мендоті Гайтс, Міннесота.

Вічна Йому Пам'five!

М. Крамарчук, секр.